

Versie: 25 maart 2022

N.V. Rotterdamsche Tramweg Maatschappij

© Allan Kleiweg

Het Spoorijzer-materieel

> **Onderaan deze pagina staan LINKEN naar meerdere vervolgartikelen.**

In 1951 leverde Spoorijzer twee hagelnieuwe dieselloes aan de RTM t.b.v. het goederenvervoer en met name het bietenvervoer naar de suikerfabrieken. Het was het eerste nieuwbouwmaterieel dat de RTM kocht in dertig jaar. Nou ja, nieuw ... De twee loes waren ontstaan uit drastische verbouwingen van twee oersikken uit 1930-31 van twee verschillende fabrikanten, die Spoorijzer in 1947-48 van de NS had overgenomen. De loes kregen bij Spoorijzer de fabrieksnummers 19 en 20, maar waren in feite meer herbouwloes.

De RTM had intensieve contacten met Allan in Rotterdam en Carrosseriebedrijf 'Hoogeveen' te Hoogeveen. De relatie met Spoorijzer is beperkt gebleven tot de afname van de twee dieselloes, en dat was niet geheel succesvol. De loes waren op het oog modern en de trekkracht was behoorlijk. Maar ze waren zeker niet snel, waggelde over het spoor en bleken uiteindelijk hun primaire taak, het vervoeren van bietenstrams, niet goed aan te kunnen. Voor rangeerwerk waren ze beter geschikt. Hun komst leidde niet tot het vertrek van de laatste stoomloes. Na de Watersnoodramp van 1953 veranderde de RTM-wereld snel. In stappen verdween de tram uit Schouwen-Duiveland, Goeree-Overflakkee en de Hoeksche Waard. Uiteindelijk hebben de loes niet veel kilometers gemaakt. Toch waren ze zeer nuttig.

De Spoorijzer-loes, die de nummers M 1651 en M 1652 droegen, kregen namen die naar de suikerfabrieken te Puttershoek en Steenberg verwezen. Merkwaardig genoeg valt op de fabrieksfoto's van beide loes te lezen dat het de 'Puttershoek' betreft. Waren de naamplaten van de tweede loc nog niet gereed? Vervolgens is vastgesteld dat de loes bij gelegenheid van naam wisselde. Zo werd voorkomen dat de 'Steenbergen' bieten bracht bij de concurrerende suikerfabriek te Puttershoek. Als een soort tweeling wisselde de twee loes dus soms van identiteit. Op de neus voor de loc was een sierlijk rood ornament aangebracht voor een derde koplamp. Dat bracht Spoorijzer-medewerkers tot de spottende bijnaam 'De feestneuzen'.

Een opmerkelijk verschil tussen de twee loes was de vormgeving van de ramen. De M 1651 kreeg ronde patrijspooten, terwijl de M 1652 over vierkante ramen beschikte. Volgens sommige bronnen was dit gedaan om ze vanaf afstand herkenbaar te maken, maar anderen vermoeden dat men bij Spoorijzer gebruik maakte van toevallig beschikbare restmaterialen.

Bij tijd en wijle verscheen er een klein locje in het polderlandschap.

Bij de meeste RTM-stations konden twee trams veilig kruisen op de enkelsporige lijnen. Links het 'Stern'-motorrijtuig 2002 en rechts de M 1651 . Strijen, 1955 .

Het artikel gaat hieronder verder ...

Op de neus van de loc is een rood ornament aangebracht voor de derde koplamp. Vandaar dat deze locs de bijnaam 'feestneuzen' kregen. Ouddorp, 2001 .

Bronnen:

- Drs. A. Dijkers, De R.T.M. op de Zuid-Hollandse en Zeeuwse Eilanden (Leiden, Nederland: E.J. Brill, 1971), ISBN: onbekend, 262 bladzijden. NVBS-boekenreeks deel 7 .
- Afbeelding 27ax.1: Polderlandschap - Fotograaf: Hans Oerlemans.
- Afbeelding 27ax.2: Strijen - Fotograaf onbekend. Bron: <https://www.pinterest.co.uk/joschaar/> .
- Afbeelding 27ax.3: Ouddorp - Fotograaf onbekend. Bron: RTM-museum Ouddorp.